

Pavel Hájek
Slabikář jičínské krajiny

Knihovnička SPLAVU! č.3

Slabikář jičínské krajiny

Abychom nějakému místu skutečně porozuměli, musíme v něm (s ním) žít. Musíme se zastavit, vystoupit z oné každodennosti, která nás svým bezútešným opakováním ubíjí a otupuje, a otevřít všechny své smysly jeho barvám, vůním a zvukům. Musíme vnímat jeho rytmus, naslouchat jeho melodii, cítit jeho zemi, vzhlížet k jeho nebi: pozorovat cestu slunce putující oblohou, neopakovatelné hry světla a stínů, směry větrů, víření mraků, střídání dne a noci...

I. Setkání

Jestliže vstupujeme do neznámé krajiny, ze všeho nejdříve se v nás utváří pocit vyvolaný jejím celkovým charakterem. Reliéf Jičínska, resp. jeho západní části, představuje údolní pánev, která je na severu, západě a jihu ohraničena hřebeny skal a pásy lesa (Brada, Přívýšina, Prachovské skály, Houser, velišský hřbet). Východní stranu, na první pohled otevřenou, uzavírá samotné město Jičín za pomoci trojice čedičových suků („sopek“ Veliše, Čerovky, Zebína) řeky Cidliny a lipové aleje táhnoucí se od severovýchodního konce města k Libosadu.

Přes tuto téměř souvislou ohraničenost se člověk, pohybující se *uvnitř*, necítí nikterak stísněně nebo omezeně. To je především způsobeno pozvolným, širokým stoupáním skal, jejichž vrcholy (ať už osaměle stojící sv. Anna u Ostružna či Zebín nad Libosadem nebo vrcholy vevázané do hřebenů jako Svinčice v Prachovských skalách, Houser v severním výběžku velišského hřbetu, Loreta v jeho hlavním hřebeni) zarostlé hustým, povětšinou smíšeným lesem, vytváří nedramatické oblé hranice, které je možné snadno překonat: přejít či přehlédnout. Dále pak podhorským charakterem podnebí, které svou nevyzpytatelnou proměnlivostí krajinu neustále otevírá,

„přebarvuje“ a dynamizuje. A v neposlední řadě také rozlehlými vodními plochami (rybníky v okolí Jičína a Ostružna), které vyplňují jižní část pánevního dna. Jejich klidná, ale přesto živá hladina dotváří obraz krajiny mírumilovné, meditativní, zároveň však i hluboké, pulsující a čeřeně předvěkými silami.

OBR.1. Jičínsko

Poznámky:

OBR.1. Výřez z turistické mapy č.19, *Český Ráj*, KČT, Praha 1997.

II. Paměť

Jakmile jsme schopni vnímat charakter krajiny jako cosi celistvého a jednotného, upoutají naši pozornost způsoby, jakými se k tomuto přírodnímu „podloží“ napojují vrstvy umělé - vrstvy vytvořené člověkem. Začínáme si všimát jak a kde se prolínají, splývají nebo naopak velice výrazně oddělují. Znovu tak ožívujeme dávno zapomenutou minulost, kdy člověk v této krajině hledal svoje místo, kdy si ji během dlouhých let podroboval a zároveň jí byl vydán napospas, kdy se v ní zabydloval.

Pravěk

Počátky osídlení Jičínska sahají hluboko do pravěku. Archeologické výzkumy dokládají existenci opevněného sídliště z pozdní doby kamenné a doby bronzové na Veliši a kultovního místa ze starší doby železné na Zebíně. Jelikož se jednalo o vrchy, „sopky“, tedy o místa, která i v následujících dobách představovala základní významové uzly krajiny, byla tato vrstva mnohonásobně upravována a překrývána, až se stala téměř nečitelnou.

Středověk

Mezi významné sídelní areály raného středověku patří beze sporu Starý hrádek v Prachovských skalách. Podle nálezů obětního skladu železných třmenů, akropole slovanského hradíště a osídlení s dřevěným kostelem a pohřebištěm se předpokládá, že tato rozsáhlá skalní plošina byla souvisle obývána od 7. do 13. – 14. století.

Mnohem výraznější stopu po sobě zanechala tzv. „velká kolonizace“, probíhající od druhé poloviny 12. do konce 14. století. Založením města Jičina při východním okraji pánve (resp. jeho přemístěním ze Starého Místa mezi lety 1293 - 1302) a vysazením

většiny dodnes existujících vesnic vytýčila půdorys jičínské krajiny: určila její ohnisko, ustálila síť cest mezi jednotlivými sídelními areály i rozlohu jejich hospodářského zázemí. Vybudováním dvojice hradů Brada (po pol. 13. století) a Veliš (kolem roku 1300) pak posílila a upevnila pozici kraje coby významného obchodního centra při královské cestě spojující Hradec Králové s Žitavou... Do dnešních dnů zbylo z majestátu gotických staveb kromě několika vesnických kostelů (Brada, Zebín) jen pár zborčených zdí a zavalených příkopů, zarostlých trávou, šípky a kopřivami. A tak jediným dobře dochovaným svědkem této doby je staré jádro Jičína s kostelem sv. Ignáce a Valdickou branou, jehož velké obdélníkové náměstí spolu s přilehlými uličkami slouží trhům a obchodování více než sedm set let téměř beze změny.

OBR.2. *Podle prvních písemných zmínek se usuzuje na založení Brad, Holína, Starého Místa, Jičína ve 13. století a Dolního Lochova, Horního Lochova, Hlásné Lhoty, Kbelnice, Ostružna, Podhradí, Rybníčka, Valdic, Vokšic ve století čtrnáctém.*

OBR.3. *Centrum města Jičína v roce 1480 a 1998.*

Poznámky:

OBR.2. BĚLOHLAV, Josef, *Jičín*, Praha 1910.

OBR.3. MENČÍK, Ferdinand, *Dějiny města Jičína I.*, Obec jičínská, Jičín 1906. (Jičín 1480)

Jičín - plán města, Žaket, Praha 1998.

Literatura:

DURDÍK, Tomáš, *Encyklopedie českých hradů*, Libri, Praha 1999.

KUČA, Karel, *Staré Místo, Jičín*, in: *Města a městečka v Čechách na Moravě a ve Slezsku*, II.díl, Libri, Praha 1997, s. 640 - 657.

MARTÍNEK, Antonín, *Jičínsko*, Pavel Koerber, Praha 1914.

MENCL, Jaroslav, *Historická topografie města Jičína I.II.*, Sborník Musejního spolku v Jičíně č.5-7./1939-41 (I.), Musejní spolek v Jičíně 1948-19 (II.)

MENČÍK, Ferdinand, *Dějiny města Jičína I.*, Obec jičínská, Jičín 1906.

WAGNER, Jaroslav, *Jičín*, Odeon, Praha 1979.

Obecně k problematice paměti krajiny viz:

NORBERG-SCHULZ, Christian, *Genius loci*, Odeon, Praha 1994.

SÁDLO, Jiří, *Krajina jako interpretovaný text*, in: KRATOCHVÍL, Zdeněk, *Filosofie živé přírody*, Hermann a synové, Praha 1994, s.179-190.

Kultura, příroda, krajina (ed. SVOBODOVÁ, Hana), Okresní knihovna Metoděje Josefa Sychry, Žďár nad Sázavou 1992.

Středověk - pokračování

Zdaleka nejvýznamnějším způsobem vstoupilo do jičínské krajiny baroko. Nebývalým bohatstvím a rozmanitostí jednotlivých stavebních počínů - od umisťování soch (Březina, Jičín, Podhradí, Veliš, Vokšice), vztyčování sloupů (Čejkovice, Jičín, Valdice), přes zakládání kaplí (sv. Andělů Strážců, sv. Isidora v Rybníčku, Loreta, Máří Magdaleny na Zebíně, Nejsvětější Trojice a sv. Anny u Ostružna), kostelů (sv. Jakuba většího v Jičíně, sv. Josefa ve Valdicích) či klášterů (Jezuitská kolej se seminářem a gymnasiem u kostela sv. Ignáce z Loyoly, klášter kartuziánů u kostela sv. Josefa ve Valdicích), po budování vrchnostenských velkostatků (Čejkovice, Čefov, Staré Místo, Zebín) a rozsáhlých zámeckých areálů (Jičín, Vokšice) - si během krátkého období zcela podmanilo její gotický půdorys a podřídilo ho svým vlastním představám, svému vlastnímu poselství. Ovládlo většinu jejích uzlů (barokizace vesnických kostelů, kaplí, „sopek“, města Jičina), a v místech, která svá centra postrádala, je i samo vytvořilo (Libosad, alej). Pojalo krajinu jako souvislou síť významů, která – nahlíženo z jakéhokoliv bodu – vždy odkazovala k vyššímu, všeobsažnému řádu. Na tomto pojetí nic nezměnila ani následující staletí, a proto můžeme i dnes vnímat krajinu Jičina a jeho okolí jako krajinu barokní.

Nejstarší a zároveň nejrozsáhlejší kompozicí barokní krajiny Jičinska je tzv. valdštejská osa. Tato velkolepá, geometricky téměř přesná linie, uzavírající východní okraj jičínské pánve, do jisté míry představuje výčet mocenských schopností a možností svého stavitele, Albrechta z Valdštejna (1583 – 1634), vojevůdce císařských vojsk a velmi zdatného diplomata. Během necelých sedmi kilometrů na sebe „navléká“ místa, která Albrecht sám založil (klášter kartuziánů u kostela sv. Josefa – 1627; Libosad s budovami logie a čestného dvora – 1632, 1630; čtyřřadou lipovou alej – 1632;

kostel sv. Jakuba Většího v Jičíně – 1627) nebo „zdědil“ po předcházejícím období (Valdická brána, hrad Veliš). Vytváří tak monumentální, neobyčejně okázalý a po všech stránkách reprezentativní celek, který však ne vždy respektuje přírodní „podloží“ krajiny. Velice dobře je tento rozměr patrný ve stavbě Loggie, která nejen svými velkoryse pojatými rozměry, ale také samotným „teplomilným“ charakterem působí v podhorské krajině Jičínska víceméně křiklavě a nepatříčně.

Kompozice šlikovského baroka, založená Františkem Josefem Šlikem (1656 – 1740) o více než půl století později, vyznívá zcela odlišným způsobem. Šlikovský kříž, přesněji řečeno čtvero lesních průseků rozbíhajících se od Loretánské kaple (1694), vystavěné na čedičovém suku velišského hřbetu směrem k významným pohledovým uzlům, svou prostou působivostí krajinu velmi citlivě zvýrazňuje. Oproti Valdštejnově počínu ji neznásobuje (alej k libosadu, komplex Valdického kláštera), ale ubírá (průseky); nedramatizuje (monumentalita kostela sv. Jakuba Většího), ale zvnitřňuje (subtilnost poutních kaplí včetně samotné Lorety); nepřetváří (geometričnost valdštejnské osy), ale respektuje (nepravidelnost jednotlivých ramen, podřízení se reliéfu krajiny). Do jičínské pánve sbíhá východní a severozápadní rameno kříže: východní přes čedičový suk osazený kaplí sv. Andělů Strážců (1720) k zámku ve Vokšicích (1660) a severozápadní k osaměle stojící „sopce“ s kaplí sv. Anny (1670) nad Ostružnem. Rameno západní směřuje k Holému Vrchu u Nadslavi a rameno jihovýchodní k zámku v Jičíněvsi (1715 – 1717).

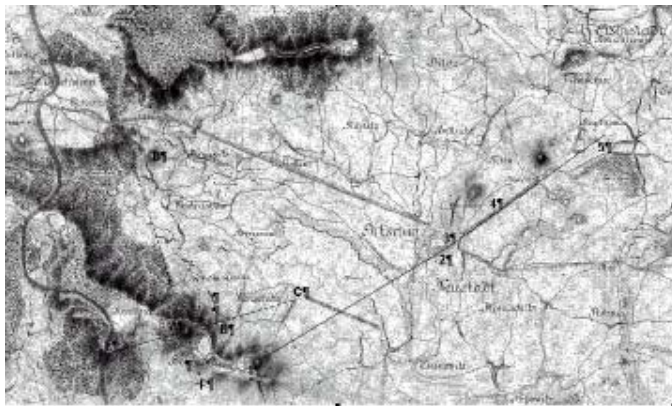
OBR.4. *Valdštejnská loggie, architekt Nicolo Sebregondi, 1630.*

OBR.5. *Loretánská kaple u Hlásné Lhoty, architekt Jean Baptiste Mathey, 1694.*

OBR.6. - výřez z josefské mapy

OBR.6. Jičínsko na mapě Josefského katastru, pořázeného mezi lety 1785 – 1789, s vyznačením obou kompozic. Valdštejnská osa: 1 – hrad Veliš, 2 – zámek na náměstí, 3 – kostel sv. Jakuba Většího, 4 – lipová alej, 5 – klášter kartuziánů u kostela sv. Josefa. Šlikovský kříž: A – Loreta, B – kaple sv. Andělů Strážců, C – vokšický zámek, D – kaple sv. Anny, E – Holý vrch, F – jihovýchodní rameno směřující k Jičíněvsi.

Poznámky:

OBR.4. www.jicinsko.cz/index/landscape/katastr-celek.jpg

OBR.5. BĚLOHLAV, Josef, *Jičín*, Praha 1910.

OBR.6. *Sborník Musejního spolku v Jičíně*, roč.4, Jičín 1938.

Literatura:

- GOTTLIEB, Jaromír; ŠEJN, Miloš, *Katedrála uprostřed krajiny*, OMaG Jičín 1998.
- GOTTLIEB, Jaromír, *Zahrada Mariánská*, in: *Tvář naší země*, svazek 3: *Duchovní rozměr krajiny*, JB Studio, Lomnice nad Popelkou 2001, s.31-45.
- KASKA, František, *Historie jičínských soch*, knihovna časopisu Český Ráj v Jičíně, Jičín 1937.
- KUČA, Karel, *Staré Místo, Jičín*, in: *Města a městečka v Čechách na Moravě a ve Slezsku*, II.díl, Libri, Praha 1997, s. 640 - 657.
- MENCL, Jaroslav, *Historická topografie města Jičína I.II.*, Sborník Musejního spolku v Jičíně č.5-7./1939-41 (I.), Musejní spolek v Jičíně 1948-49 (II.)
- MENČÍK, Ferdinand, *Dějiny města Jičína I.*, Obec jičínská, Jičín 1906.
- MORÁVEK, Jan; WIRTH, Zdeněk, *Valdštejnův Jičín*, Jan Štenc, Praha 1946.
- NEJEDLÝ, Vlastislav; SUCHOMEL, Miloš; ZAHRADNÍK, Pavel, *Mariánské a další světecké sloupy na Jičínsku*, in: *Z Českého Ráje a Podkrkonoší 7*, 1994, s.131-156.
- NESEJT, František, *České barokní umění*, Gaudeamus, Hradec Králové 2000.
- WAGNER, Jaroslav, *Jičín*, Odeon, Praha 1979.
- Dějiny českého výtvarného umění II*, (ed. DVORSKÝ, Jiří), 2 svazky, Academia, Praha 1989.
- Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, sv.VI. , (ed. FIALA, Zdeněk), Svoboda, Praha 1989.
- Umělecké památky Čech*, (ed. POCHE, Emanuel), 4 svazky, Academia, Praha, 1977-1982.
- Valdštejnská loggie a komponovaná barokní krajina okolí Jičína*, Z ČESKÉHO RÁJE A PODKRKONOŠÍ - Supplementum 3, ZO ČSOP, Semily 1997.

Novověk

Devatenácté a dvacáté století postrádající suverenitu a energii baroka jičínskou krajinu téměř nezměnilo. Výraznějším způsobem se do ní zapsaly jen kříže, pomníky a sochy sv. Petra a Pavla, vztyčované k památce padlých v prusko-rakouské bitvě u Jičina dne 29.6.1866 (Dílce, Železnice, Prachov, Jinolice, Brada, Horní Lochov, Ostružno, Jičín, Rybníček atd.), stavba železnice (1871 Ostroměř – Jičín; 1881 Jičín – Veleliby, prodloužená o dva roky později do Nymburka; 1903 Jičín – Turnov, jež velmi necitlivým způsobem oddělila Valdštejnskou Loggii od Libosadu), kbelnické ossarium (1906), jičínská vilová čtvrť na jihozápadních svazích Čerovky (20.léta, rozšířena v letech 60.letech 20. století) a několik výškových budov a továrních komínů, které však celkový vzhled krajiny příliš „neznečišťují“.

Lidová architektura

Jestliže však chceme porozumět vazbám mezi člověkem a krajinou v plné šíři, měli bychom si všímat nejen jejich dominant, ale také „pozadí“, ze kterého vystupují. Nechat se prostoupit působivostí velkých kompozičních počinů stejně jako těch menších, nenápadnějších. Ve valné většině případů jsou to právě chalupy, statky či usedlosti, roztroušené po loukách nebo semknuté kolem vesnického kostela, které mají ke *skutečnému* životu mnohem blíž. Jejich velikost, výzdoba, způsoby, jakými byly konstruovány střechy, v sobě daleko intenzivněji, daleko bezprostředněji odrážejí soužití člověka s krajinou. Představují svět lidského úsilí, tradic a zvyků, který svět přírody vnímá a respektuje.

OBR.7. *Kostnice (ossarium) na vojenském hřbitově u Kbelnice, architekt Václav Weinzettel, 1906.*

OBR.8. *Chalupa čp. 8 v osadě Brada.*

Poznámky:

OBR.7. BĚLOHLAV, Josef, *Jičín*, Praha 1910.

OBR.8. *Brada*, Muzejní noviny 7/1995, Okresní muzeum a galerie Jičín.

Literatura:

KUČA, Karel, *Staré Místo, Jičín*, in: *Města a městečka v Čechách na Moravě a ve Slezsku*, II.díl, Libri, Praha 1997, s. 640 - 657.

MENCL, Jaroslav, *Historická topografie města Jičína I.II.*, Sborník Muzejního spolku v Jičíně č.5-7./1939-41 (I.), Musejní spolek v Jičíně 1948-19 (II.)

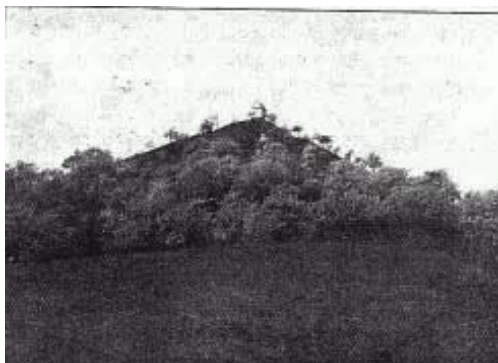
ULRYCHOVÁ, Eva; KRSEK, Oldřich, *Prusko-rakouská válka v roce 1866 na Jičínsku*, OMaG Jičín, Jičín 1996.

WAGNER, Jaroslav, *Jičín*, Odeon, Praha 1979.

III. Lidé

Putujeme krajinou a setkáváme se s jejími obyvateli – nasloucháme jejich „společné“ paměti. Z pohádek a pověstí se dozvídáme, kdo tu dříve žil čestně a kdo kradl, na koho se lepila smůla a kdo měl štěstí, ve kterých skalách sídlí zlí duchové, kde je ukryt poklad nesmírné ceny, která rostlina tiší všechnu bolest, proč se ten který dům, údolí nebo hora tak jmenuje nebo co se může stát, když přicházejí mraky od západu. Od náhodných kolemjdoucích, místních „postaviček“, svérázných průvodců, farářů nebo servírek z hospody na náměstí pak zase rady, kam nechodit a kam se podívat, komu věřit a na koho se obrátit... Skládáme tyto střípky vědění spolu se vším, co jsme tu spatřili a prožili v jeden souvislý příběh-vzpomínku. Vzpomínku, díky které se sem budeme moci kdykoli vrátit a cítit se tu jako doma.

OBR.9. *Vrch Zebín s kaplí sv. Máří Magdaleny, vystavěné kolem roku 1700.*

O Zebině

Tři mlýny se usadily na Cidlině mezi městečkem Železnici a Jičínem. Nejvíce napilno mívali v Prostředním mlýně, kam přijížděli mleči z Valdic i Sedlišťek, z Kbelnice i z Jičina. Pan otec byl však opatrný na groš a hleděl všecku práci vykonat se synem Václavem.

Jednoho dne se mlynář vypravil na trh kamsi daleko do kraje. To znamenalo, že se vrátí pozdě domů. Václav dovedl všecko dobře zastat. S mleči uměl porozprávět, strojům rozuměl a mouka od něho bývala jako zlato. Hospodyně široko daleko si nemohly Václava vynachváliti a té slavné pověsti se těšil Václav i u všech děvčat v širém okolí.

Den uběhl v pilné práci, ale se západem slunce pojala Václava touha aspoň na chvíli zaskočit k své milé Barušce. Naložil vrchovatě obilí do násypných košů a běžel ke Kbelnici za svým děvčetem. Seděla na zahrádce mezi květy, sama nejkrásnější růže, a pilně šila.

Což je to chvílečka pro dvě mladé duše! Uplynula hodinka a Václav spěchal domů. Jaké však tu překvapení pro něho. Mlýn stojí tichý, voda se hrne velkou děrou pod vantroky, kolo korečné zlámané a ve mlýně od divé vody hotové spousty. A v tom již otec proti němu pln hněvu volá: „Takové spolehnutí mám na syna, jen vyjdu z domov, nechá všecko Pánu Bohu a vodě na pospas a kdesi se toulá.“ Václav se nezmohl ani na slovo omluvy, jen snášel bez hlesu přívál výčitek rozhněvaného otce. „Padesát dukátů nestačí, aby mlýn zase běžel. Seber se a jdi si, kam chceš, ale dříve se nevrat, dokud si nevyděláš na správu našeho mlýna!“ Václav znal dobře otce a věděl, že každé jeho slovo je příkázání od kterého není odvolání.

Kraj ztemnělý, noc hluboká, kam jíti? – Po mezi kráčí bez myšlenek, jde dále, až vidí v dáli jediné světlo. To pod Těšínem v hospodě svítili a veselo tam bylo. Vstoupí do sálu, sedne za stůl, hlavu ponoří do dlani a je smuten. U ostatních stolů živo: zde hádka, jinde tleskají karty o desku stolu. Hostinský postaví před Václava džbánek piva, ale ten se ho ani nedotkne. „Proč nepiješ?“ ozve se za ním hluboký

hlas a už tu k němu přisedá statný starší muž, obrostlý vousy jako pařez, v zelených šatech, s bílými výložkami.

A Václav se svěříje. „Padesát dukátů,“ praví stařec, „to nejsou žádné peníze, můžeš mít více, ale — —“ nedořekl a chmurně se na Václava podíval. Václav poslouchá, oči mu překvapením hoří, chtěl by radostí vykřiknout a slíbit všechno, když tu stařec praví zase dále: „Ale pod slibem, že za sedm roků počkáš na mně opět zde a budeš mi ve všem poslušen.“ - „Všechno, co chcete, učiním, jen mi nyní pomozte, abych se mohl vrátit k otci domů.“

„Tedy slyš,“ praví cizinec; „jdi pod onu planou hrušeň, která stojí na půl cestě mezi Prostředním a Bílým mlýnem. Kopej, kopej hluboko, a co najdeš, bude tvé. Ale za sedm roků nezapomeň.“ A v tom tu již běře zelený klobouk s dlouhým sojčím perem na hlavu a rychle odchází, jako by se v šeru rozplynul. - Václav chvíli rozvažuje, ale již běží, běží kolem mlýna, vezme motyku, rýč a lopatu a pospíchá k plané hrušni.

Při první ráně motykou splášili se ptáci v koruně hrušně spící a poděšeně s křikem se rozléli do řidnoucí tmy. Václav necítí únavy, kope, hlínu vyhazuje, až narazí na něco tvrdého, co dutě zaznělo. Za prvních červánků dokopal se na měděnou truhlici. Spěšně ji vytahuje, je těžká, pokouší se ji otevřít, ale marně. Nezbyvá než motykou urazit. Ale sotva poprvé uhodí, zámek povolí, truhlice se otevře a v ní vrchovatě dukátů.

Zvoní ranní klekání, když se vracel domů. Maje truhlici na ramenou, vstoupí do mlýna. Otec byl již vzhůru, ve mlýně ticho. „Jdeš brzy domů,“ vítá jej posměšně otec. — „Ale, co žádáte, přináším,“ praví Václav a staví truhlici před otce. Zraku ani sluchu nevěřil, když spatřil tolik zlata a slyšel jeho jasný zvuk. Pak už dohoda byla snadná a mír mezi otcem a synem dokonalý.

Václav dal spravit mlýn, otce vyplatil, poslal na výměnek, přivedl si Barušku a dobře mladí hospodařili na Prostředním mlýně. Práce stále plno, hospodářství pod rukama mladých zrovna kvetlo a děti rostly jako z vody. Ale čím více se blížil sedmý rok, tím více býval mladý

mlynář zamýšlenější. Když došel poslední den, odešel mlynář ze mlýna, aniž se někomu svěřil a s někým rozloučil.

Došel do hospody pod Těšínem, zasedl sám za stůl a zamyslel se. Vtom se otevírají dveře, vstupuje muž v zelených šatech s vousy po pás dlouhými a bílými a již ode dveří volá: „Starý známý čeká.“ Přisedá k mladému mlynáři, vyptává se na to, na ono a praví: “Vím, že dobře hospodaříš, o rodinu se staráš, žebráka bez almužny od svého prahu nepustíš, nepřišel jsem také proto, abych chtěl hned zkázu tvé rodiny; ale tvůj život a štěstí byla sázka. Když vyhraješ, bude všechno tvé a ty navždy svobodný. Prohraješ-li, půjdeš se mnou do mých hor, ve kterých vládnu a kde mnoho lidí již zmizelo, když jsem já chtěl; jsem Krakonoš, a kam se svých hor dohlédnu, tam je mé panství.”

„Platí,“ odpověděl mlynář, a Krakonoš odešel na Sněžku a mlynář do Soběraze.

Netrvalo dlouho, zablesklo se na severním nebi širokým ohněm a zahřmělo, jako by se měl svět zbořit. Mlynář se dává do běhu a běží, cestou necestou, seč mu dech stačí. Nebe zšedlo, jako by je formanskou plachtou potáhl, blesk za bleskem sršel, bouře hřměla strašným rachotem od hor a vítr skučel jako divý. Mlynář spěchá, ale což byl jeho běh proti letu Krakonoše. Již cítil, že ho dohání, již trnul úzkostí, že je všechno ztraceno.

Ale Krakonoš se přihodila nehoda. V botě jej cosi strašně tlačilo, že nemohl dále běžet; zastaví se tedy, zuje se, vysype písek a kamení z boty a bylo ho hnedle celý kopec. Zatím mlynář s vypětím posledních sil dobíhá, Krakonoš za nim, ale opozdil se a mlynář přece jen doběhl první na Veliš. U dveří klesl a dlouho trvalo, než se probral z mrákot. Sotva došel domů, tak byl sláb. A lidé z celého okolí žasli, když se po bouři rozplynuly husté mraky a nad Sedlišťkami strměl vysoký kopec Zebín.

Mlynář se brzy pozdravil, lidé si přivykli na kopec a kolem něho proudil v míru a práci spokojený život.

Pod ním za časů za časů Valdštejnových byl vystavěn veliký dvůr

zebínský, zmizela vesnice Sedlišťky; kostelíček, který tu stával od nepaměti uprostřed hřbitůvku, byl několikrátě přestavěn a blízko stojí dřevěná zvonice. Na temeni kopce kartuziáni z blízkého kláštera postavili bílou zářivou kapličku. Na západním svahu je kamenem označeno místo odkud saský princ pozoroval nešťastnou bitvu, roku 1866 v kraji kolem Jičína se rozpoutavší. A každého roku v měsíci máji odívají se svahy kopce bílým květem třešňových sadů a Zebín zazáří pohádkovou krásou.

Poznámky:

OBR.9. BĚLOHLAV, Josef, *Jičín*, Praha 1910.

O Zebíně – MENCL, Jaroslav, Sborník Musejního spolku v Jičíně, roč.4, Jičín 1938.